

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

गणेशखिंड, पुणे - ४११००७

Savitribai Phule Pune University

Ganeshkhind, Pune - 411007

दूरध्वनी क्रमांक : ०२०- २५६२११५६/५७/७९

Telephone : 020-25621156/57/79

ईमेल/ Email : boards@pun.unipune.ac.in

शैक्षणिक विभाग (मान्यता कक्ष)

Academic Section (Approval Cell)

वेबसाइट/ Website: www.unipune.ac.in

परिपत्रक क्र.३१६/२०२२

विषय :- विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखेंतर्गत F.Y.& S.Y. B.Sc. (Computer Science) Electronics या विषयांच्या समकक्षतेबाबत (Equivalence) ....

विद्यापीठ अधिकार मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सर्व संबंधितांस या परिपत्रकाद्वारे कळविण्यात येते की, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखेंतर्गत F.Y.& S.Y. B.Sc. (Computer Science) Electronics या विषयांच्या २०१९ पॅटर्न करिता २०१३ पॅटर्न मधील विषयास सुचविण्यात आलेल्या समकक्ष (Equivalence) विषयांस शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ पासून मान्यता देण्यात येत आहे.

मा. प्राचार्य, सर्व संबंधित संलग्न विज्ञान महाविद्यालये यांना विनंती की, सदर परिपत्रकाचा आशय सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावा.

गणेशखिंड, पुणे-४११००७)

जावक क्र. सीबीएस/८२९)

दिनांक : ०९/११/२०२२)

(डॉ. मुंजाजी रासवे)
उपकुलसचिव

प्रत माहितीसाठी व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी:-

- १) मा. अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा, प्रस्तुत विद्यापीठ
- २) मा. प्राचार्य, सर्व संबंधित संलग्न विज्ञान महाविद्यालये
- ३) मा. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ, प्रस्तुत विद्यापीठ
- ४) सहाय्यक कुलसचिव, शैक्षणिक पात्रता विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ
- ५) प्रमुख, विद्यापीठ उपकेंद्र : अहमदनगर, नाशिक

संदर्भ : १. वि. प.क्र.ब ३ पीए/३/२०२२, दिनांक १७ ऑक्टोबर, २०२२

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

गणेशखिंड, पुणे - ४११००७

Savitribai Phule Pune University

Ganeshkhind, Pune - 411007

दूरध्वनी क्रमांक : ०२०-२५६२११५६/५७/६०

Telephone : 020-25621156/57/60

ईमेल/ Email : boards@pun.unipune.ac.in

शैक्षणिक विभाग (मान्यता कक्ष)

Academic Section (Approval Cell)

वेबसाईट/ Website: www.unipune.ac.in

परिपत्रक क्र.३२८/२०२२

विषय :- बी.ए./बी.कॉम./बी.एस्सी. साठी ठरविण्यात आलेल्या अतिरिक्त क्रेडीट ग्रुप ०२ मध्ये पूर्वीच्या तपशीलातील क्रेडीट पद्धतीमधील बदलाबाबत.

विद्यापीठ अधिकार मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सर्व संबंधितांस या परिपत्रकाद्वारे कळविण्यात येते की, बी.ए./बी.कॉम./बी.एस्सी. साठी ठरविण्यात आलेल्या अतिरिक्त क्रेडीट ग्रुप ०२ मध्ये पूर्वीच्या तपशीलातील क्रेडीट पद्धतीमध्ये खालीलप्रमाणे बदल शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ पासून करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

Sports representation at Inter Collegiate/Inter Zonal Level	01 Credit
Sports representation at Inter University Level (Krida Mohotsav/Khelo India/All India Inter University)	02 Credit
Sports representation at International Level (World University Games/Asian University Games)	03 Credit

मा. प्राचार्य/मा. संचालक, सर्व संबंधित संलग्न महाविद्यालये यांना विनंती की, सदर परिपत्रकाचा आशय सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावा.

(डॉ. मुंजाजी रासवे)
उपकुलसचिव

गणेशखिंड, पुणे ७.)

जा.क्र. सीबीसीएम/८२९)

दिनांक : ११/११/२०२२)

प्रत माहितीसाठी:-

१. मा. अधिष्ठाता, सर्व संबंधित विद्याशाखा, प्रस्तुत विद्यापीठ.
२. मा. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ, प्रस्तुत विद्यापीठ.
३. मा. प्राचार्य, सर्व संबंधित संलग्न महाविद्यालये.
४. सहायक कुलसचिव, शैक्षणिक पात्रता विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.

मा. विद्यापरिषद ठराव क्र. ब ११पीए/११/२०२२, दि. १७ ऑक्टोबर, २०२२

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

गणेशखिंड, पुणे - ४११००७

Savitribai Phule Pune University

Ganeshkhind, Pune - 411007

दूरध्वनी क्रमांक : ०२०- २५६२११५६/५७/७९

Telephone : 020-25621156/57/79

ईमेल/ Email : boards@pun.unipune.ac.in

शैक्षणिक विभाग (मान्यता कक्ष)

Academic Section (Approval Cell)

वेबसाइट/ Website: www.unipune.ac.in

परिपत्रक क्र. ३२९ / २०२२

विषय:— सत्र पूर्ततेचा कालावधी संपलेल्या विद्यार्थ्यांना परीक्षा देण्यास एक संधी देणेबाबत.....

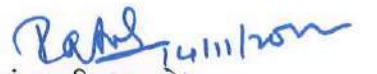
विद्यापीठ अधिकार मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सर्व संबंधितांस कळविण्यात येते की, जागतिक महामारी कोविड-२०१९ च्या पार्श्वभूमीवर व इतर वैद्यकीय कारणास्तव सत्र पूर्ततेचा कालावधी संपलेल्या व १/२ विषयात अनुत्तीर्ण असलेल्या किंवा प्रकल्प अहवाल सादर न करू शकलेल्या शैक्षणिक वर्ष २००८-०९ मध्ये सुधारित करण्यात आलेल्या अभ्यासक्रमांस व त्यानंतर वेळोवेळी सुधारित करण्यात आलेल्या अभ्यासक्रमांस संलग्न महाविद्यालयात तसेच स्वायत्त दर्जा प्राप्त महाविद्यालयांमध्ये प्रवेशित विद्यार्थ्यांना विशेष बाब म्हणून सध्या सुरू असलेल्या अभ्यासक्रमाच्या समकक्ष विषयाच्या परीक्षेस प्रविष्ट होण्यासाठी किंवा प्रकल्प अहवाल सादर करण्यासाठी एक संधी शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ मध्ये देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

मा. प्राचार्य/संचालक, संलग्न/स्वायत्त महाविद्यालये/परिसंस्था यांना विनंती की, सदर परिपत्रकाचा आशय सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावा.

गणेशखिंड, पुणे - ४११००७)

जा. क्र. :- सीबी/ ८३९)

दिनांक :- १४/११/२०२२)

(डॉ. मुंजाजी रासवे)
उपकुलसचिव

प्रत माहितीसाठी व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी:-

१. मा. अधिष्ठाता, सर्व विद्याशाखा, प्रस्तुत विद्यापीठ
२. मा. प्राचार्य/संचालक सर्व संलग्न/स्वायत्त महाविद्यालये,
३. मा. संचालक, सर्व मान्यताप्राप्त परिसंस्था,
४. मा. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ, प्रस्तुत विद्यापीठ
५. मा. प्रमुख, विद्यापीठ उपकेंद्र :अहमदनगर, नाशिक.

मा. विद्यापरिषद ठराव क्र. - ब २५ पीए/२५/२०२२ दि. १७ ऑक्टोबर २०२२

अथवा पत्रावरून सादर पाठविलेल्या विद्यार्थ्यांचा निहाय

प्राथमिकीकरणाबाबतच्या सूचनांनुसार (२०१८-२०१९) इ. वर्षी प्रविष्ट झालेल्या विद्यार्थ्यांच्या संख्याबाबतच्या माहितीचा अहवाल (२०१८-२०१९) याद्वारे संलग्न केला आहे. या अहवालातील माहितीच्या आधारे विद्यार्थ्यांच्या संख्याबाबतची माहिती (२०२०-२०२१) याद्वारे संलग्न केलेली आहे. या अहवालातील माहितीच्या आधारे विद्यार्थ्यांच्या संख्याबाबतची माहिती (२०२१-२०२२) याद्वारे संलग्न केलेली आहे. या अहवालातील माहितीच्या आधारे विद्यार्थ्यांच्या संख्याबाबतची माहिती (२०२२-२०२३) याद्वारे संलग्न केलेली आहे.

विद्यार्थ्यांच्या संख्याबाबतच्या माहितीच्या आधारे विद्यार्थ्यांच्या संख्याबाबतची माहिती (२०२२-२०२३) याद्वारे संलग्न केलेली आहे.

मुख्य कार्यकारी अधिकारी

२०२२
२०२३

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

गणेशखिंड, पुणे - ४११००७

Savitribai Phule Pune University

Ganeshkhind, Pune - 411007

दूरध्वनी क्रमांक : ०२०-

२५६२११५६/५७/७९

Telephone : 020-25621156/57/79

ईमेल/ Email : boards@pun.unipune.ac.in

शैक्षणिक विभाग (मान्यता कक्ष)
Academic Section (Approval Cell)

वेबसाइट/ Website:

www.unipune.ac.in

परिपत्रक क्र. 330/२०२२

विषय:- “Fostering Personal Development and Social Progress” या ४ श्रेयांकाच्या वैकल्पिक अभ्यासक्रमास मान्यतेबाबत व सर्व विद्याशाखेतील पदवी अभ्यासक्रमास शैक्षणिक वर्ष २०२२-२०२३ पासून लागू करणेबाबत....

विद्यापीठ अधिकार मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार कळविण्यात येते की, “Fostering Personal Development and Social Progress” या ४ श्रेयांकाच्या वैकल्पिक अभ्यासक्रमास व सर्व विद्याशाखेतील पदवी अभ्यासक्रमास शैक्षणिक वर्ष २०२२-२०२३ पासून मान्यता देण्यात येत आहे.

सदर अभ्यासक्रम सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या www.unipune.ac.in या संकेतस्थळावर Syllabi या शीर्षकाखाली उपलब्ध करण्यात आला आहे, याची सर्व संबंधितांनी नोंद घ्यावी.

मा. प्राचार्य/मा. संचालक, सर्व संलग्नित महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त परिसंस्था यांना विनंती की, सदर परिपत्रकाचा आशय सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावा.

गणेशखिंड, पुणे - ४११००७)

जा. क्र. :- सीबीएच/८४३)

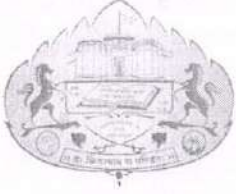
दिनांक :- १४/११/२०२२)

(डॉ. मुंजाजी रासवे)
उपकुलसचिव

प्रत माहितीसाठी व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी:-

१. मा. अधिष्ठाता, सर्व विद्याशाखा, प्रस्तुत विद्यापीठ
२. मा. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ, प्रस्तुत विद्यापीठ
३. मा. विभागप्रमुख, सर्व शैक्षणिक विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ
४. मा. प्राचार्य/मा. संचालक, सर्व संलग्न महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त परिसंस्था
५. मा. प्रमुख, विद्यापीठ उपकेंद्र :अहमदनगर, नाशिक.
६. सहायक कुलसचिव, शैक्षणिक पात्रता विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ

मा. विद्यापरिषद ठराव क्र - ब ०१ पीए/०१/२०२२ दि. १७.१०.२०२२

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

गणेशखिंड, पुणे - ४११००७

Savitribai Phule Pune University

Ganeshkhind, Pune - 411007

दूरध्वनी क्रमांक : ०२०-

२५६२११५६/५७/७९

Telephone : 020-25621156/57/79

ईमेल/ Email : boards@pun.unipune.ac.in

शैक्षणिक विभाग (मान्यता कक्ष)
Academic Section (Approval Cell)

वेबसाइट/ Website:
www.unipune.ac.in

परिपत्रक क्र. ३३३/२०२२

विषय:- सर्व विद्याशाखांतर्गत ४ श्रेयांकाचा Academia-cum- Industrial Experience हा अभ्यासक्रम राबविणेबाबत.

विद्यापीठ अधिकार मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार कळविण्यात येते की, सर्व विद्याशाखांतर्गत पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांसाठी ४ श्रेयांकाचा (अतिरिक्त श्रेयांक) (Over and Above) Academia-cum-Industrial Experience अंतर्गत Indo-European Education Foundation व University of Applied Sciences NYSA, Poland यांच्या समन्वयाने जे विद्यार्थी भाग घेतील त्यांना ०४ अतिरिक्त श्रेयांक देण्यास शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ पासून मान्यता देण्यात येत आहे.

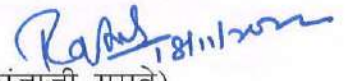
सदर अभ्यासक्रम सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या www.unipune.ac.in या संकेतस्थळावर Syllabi या शीर्षकाखाली उपलब्ध करण्यात आला आहे, याची सर्व संबंधितांनी नोंद घ्यावी.

मा. प्राचार्य/मा. संचालक, सर्व संलग्नित महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त परिसंस्था यांना विनंती की, सदर परिपत्रकाचा आशय सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावा.

गणेशखिंड, पुणे - ४११००७

जा. क्र. :- सीबीएच/

दिनांक :- १६/११/२०२२

(डॉ. मुंजाजी रासवे)
उपकुलसचिव

प्रत माहितीसाठी व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी:-

१. मा. अधिष्ठाता, सर्व विद्याशाखा, प्रस्तुत विद्यापीठ
२. मा. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ, प्रस्तुत विद्यापीठ
३. मा. विभागप्रमुख, सर्व शैक्षणिक विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ
४. मा. प्राचार्य/मा. संचालक, सर्व संलग्न महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त परिसंस्था
५. मा. प्रमुख, विद्यापीठ उपकेंद्र :अहमदनगर, नाशिक.
६. सहायक कुलसचिव, शैक्षणिक पात्रता विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ

मा. विद्यापरिषद ठराव क्र - ब २६ पीए/२६/२०२२ दि. १७.१०.२०२२

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

गणेशखिंड, पुणे - ४११००७

Savitribai Phule Pune University

Ganeshkhind, Pune - 411007

दूरध्वनी क्रमांक : ०२०- २५६२११५६/५७/७९

Telephone : 020-25621156/57/79

ईमेल/ Email : boards@pun.unipune.ac.in

शैक्षणिक विभाग (मान्यता कक्ष)

Academic Section (Approval Cell)

वेबसाइट/ Website: www.unipune.ac.in

परिपत्रक क्र. ४६४/२०२२

विषय :- मुक्त व दूरस्थ अध्ययन किंवा ऑनलाईन पध्दतीने संपादित केलेल्या पदव्युत्तर पदविका, पदवी व पदव्युत्तर पदवीबाबत...

विद्यापीठ अधिकार मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सर्व संबंधितांस या परिपत्रकाद्वारे कळविण्यात येते की, विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या अधिसूचनेप्रमाणे मुक्त व दूरस्थ अध्ययन किंवा ऑनलाईन पध्दतीने संपादित केलेल्या पदव्युत्तर पदविका, पदवी व पदव्युत्तर पदवी यांनाच पारंपरिक पध्दतीच्या पदव्युत्तर पदविका, पदवी व पदव्युत्तर पदवीला समकक्ष म्हणून ग्राह्य धरण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

मा. विभागप्रमुख, विद्यापीठातील सर्व संबंधित विभाग, मा. प्राचार्य/मा. संचालक, सर्व संलग्न महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त परिसंस्था, यांना विनंती की, सदर परिपत्रकाचा आशय सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावा.

गणेशखिंड, पुणे-४११००७)

जावक क्र. सीबीएस/८९८)

दिनांक : ०६.१२.२०२२)

(डॉ. मुंजाजी रासवे)
उपकुलसचिव

प्रत माहितीसाठी व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी:-

- १) मा. अधिष्ठाता, सर्व विद्याशाखा, प्रस्तुत विद्यापीठ
- २) मा. विभागप्रमुख/मा. प्राचार्य/मा. संचालक, सर्व संबंधित विद्यापीठ विभाग/सर्व संलग्न महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त परिसंस्था
- ३) मा. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ, प्रस्तुत विद्यापीठ
- ४) सहाय्यक कुलसचिव, शैक्षणिक पात्रता विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ
- ५) प्रमुख, विद्यापीठ उपकेंद्र : अहमदनगर, नाशिक

संदर्भ : वि. प. क्र. ब २३ पीए/२३/२०२२, दिनांक १७ ऑक्टोबर, २०२२

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

गणेशखिंड, पुणे - ४११००७

Savitribai Phule Pune University

Ganeshkhind, Pune - 411007

दूरध्वनी क्रमांक : ०२०- २५६२११५६/५७/७९

Telephone : 020-25621156/57/79

ईमेल/ Email : boards@pun.unipune.ac.in

शैक्षणिक विभाग (मान्यता कक्ष)

Academic Section (Approval Cell)

वेबसाइट/ Website: www.unipune.ac.in

परिपत्रक क्र. ४७५/२०२२

विषय:— B.Sc. to B.Sc., B.A. to B.A., B.Sc. C.S. to B.Sc. Mathematics and Electronics, B.Sc. from other University परीक्षांबाबत.....

विद्यापीठ अधिकार मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सर्व संबंधितांस कळविण्यात येते की, B.Sc. to B.Sc., B.A. to B.A., B.Sc. C.S. to B.Sc. Mathematics and Electronics, B.Sc. from other University परीक्षांबाबत खाली नमूद केल्याप्रमाणे मान्यता देण्यात येत आहे.

१. पदवी अभ्यासक्रम
२. पदव्युत्तर अभ्यासक्रम
३. स्वायत्त संस्था/महाविद्यालय
४. मार्गदर्शक तत्त्वे

पदवी अभ्यासक्रम :-

संलग्नित महाविद्यालय आणि स्वायत्त महाविद्यालय यांनी त्यांच्या प्रवेश क्षमतेपेक्षा अधिक विद्यार्थ्यांना द्वितीय पदवी अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश देवू नयेत. सदर विद्यार्थ्यांची प्रवेश पात्रता (Admission eligibility) प्रक्रिया महाविद्यालय स्तरावरच करण्यात यावी. ही प्रक्रिया वेळेत पूर्ण करावी. त्यानंतर द्वितीय पदवी प्रवेशित विद्यार्थ्यांना नवीन PRN (Permanent Registration Number) देण्यात येईल. या PRN Number ची वैधता विद्यापीठ अनुदान आयोग (University Grants Commission, New Delhi) यांचे नियमाप्रमाणे $M = N+2$ म्हणजे $M = 1+2 = 3$ वर्षे राहिल. याचा अर्थ सदर विद्यार्थ्यांने प्रवेश घेतलेल्या शैक्षणिक वर्षापासून तीन वर्षात त्याने द्वितीय पदवीचे शिक्षण पूर्ण करणे अनिवार्य राहिल. द्वितीय पदवीचे Specialization निश्चित करताना सदर विद्यार्थ्यांचे प्रथम पदवीच्यावेळी द्वितीय पदवीच्या Specialization संबंधित General Subjects घेतले आहेत, याबाबत प्रवेश देणाऱ्या संलग्नित

Ram Talwar

महाविद्यालय अथवा स्वायत्त संस्थेने खात्री करूनच प्रवेश द्यावा, यासंबंधी संपूर्ण जबाबदारी, प्रवेश देणाऱ्या महाविद्यालय अथवा स्वायत्त संस्थेची राहिल. प्रथम पदवीच्या प्रथम व द्वितीय वर्षाची संपादनूक (Performance) संबंधी data हा परीक्षा विभागात असल्याची खातरजमा झाल्यानंतरच परीक्षा विभागाने या विद्यार्थ्यांस द्वितीय पदवीच्या नवीन PRN मिळण्याची सुविधा उपलब्ध करून द्यावी.

द्वितीय पदवी निकाल प्रक्रिया :-

ज्या विद्यार्थ्यांनी प्रथम पदवी घेतांना CBCS Pattern नव्हता, अशा विद्यार्थ्यांची द्वितीय पदवी निकाल प्रक्रिया टक्केवारी (Percentage of Marks) पध्दतीने जाहीर करावी, Percentage of Marks पध्दतीने निकाल जाहीर करताना द्वितीय वर्ष आणि तृतीय वर्षाचा एकत्रित गुणांचा विचार केला जातो. त्यामुळे या प्रकारच्या पध्दतीने प्रथम पदवी पूर्ण केलेल्या विद्यार्थ्यांची निकाल प्रक्रिया पूर्ण करताना, त्यांचे प्रथम पदवीचे संपादनूक (Performance) विचारात घेणे क्रमप्राप्त राहिल. ही गुण संपादनूक करण्याची प्रक्रिया पूर्ण करणे परीक्षा विभागास आवश्यक राहिल. अशा विद्यार्थ्यांचा अंतिम निकाल जाहीर करताना प्रथम पदवीच्या द्वितीय वर्षाची संपादनूक (Performance) आणि द्वितीय पदवीच्या तृतीय वर्षाची संपादनूक (Performance) विचारात घेऊन अशा विद्यार्थ्यांच्या निकालाची श्रेणी जाहीर करण्यात येईल.

पदव्युत्तर अभ्यासक्रम :-

संलग्नित महाविद्यालय आणि स्वायत्त महाविद्यालय यांनी त्यांच्या प्रवेश क्षमतेपेक्षा (Sanctioned Intake) विद्यार्थ्यांना द्वितीय पदव्युत्तर पदवीसाठी प्रवेश देवू नये. या विद्यार्थ्यांनी प्रवेश पात्रता प्रक्रिया (Eligibility Process) ही महाविद्यालय स्तरावर पूर्ण करूनच द्वितीय पदव्युत्तर पदवीसाठी नवीन PRN घेणेसाठी परीक्षा विभागात प्रचलित पध्दतीनुसार अर्ज करावा. द्वितीय पदव्युत्तर पदवी प्रवेशाचे Specialization निश्चित करतांना, सदर विद्यार्थ्यांनी प्रथम पदव्युत्तर पदवी घेतांना द्वितीय पदव्युत्तर पदवीचे Specialization चे विषय हे प्रथम वर्षात General विषय घेतले आहेत, त्याबाबत द्वितीय पदव्युत्तर पदवी प्रवेश देणाऱ्या महाविद्यालयाने खात्री करून घ्यावी. नवीन PRN तयार होण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी द्वितीय पदवीच्या Specialization चा विषय प्रथम पदवीच्या वेळी General Subject घेणे आवश्यक राहिल. द्वितीय पदव्युत्तर पदवीसाठी प्रवेशित विद्यार्थी द्वितीय वर्षात प्रवेशित होत असल्यामुळे निर्धारित कालावधी एक वर्षाचा व सत्रपूर्तता कालावधी $M = 1+2 = 3$ वर्षे राहिल. अर्थात, विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतल्यानंतर ३ वर्षात द्वितीय पदव्युत्तर पदवीचा अभ्यासक्रम पूर्ण करणे अनिवार्य राहिल.

Ramy Talwar

द्वितीय पदव्युत्तर पदवीसाठी निकाल प्रक्रिया :-

जर प्रथम पदव्युत्तर पदवी घेताना अंतिम निकाल टक्केवारी (Percentage of Marks) मध्ये जाहीर झाला असेल, तर त्याचा द्वितीय पदव्युत्तर पदवीचा अंतिम निकाल टक्केवारी (Percentage of Marks) मध्ये जाहीर होईल. जर विद्यार्थी क्रेडिट पॅटर्नमध्ये प्रथम पदव्युत्तर पदवी उत्तीर्ण झालेला असेल, तर त्याचा द्वितीय पदव्युत्तर पदवीचा निकाल क्रेडिट सिस्टीमप्रमाणे CGPA काढून जाहीर केला जाईल.

सदर विद्यार्थ्यांना द्वितीय पदव्युत्तर पदवीसाठी नवीन PRN Number देणेपूर्वी परीक्षा विभागाने या विद्यार्थ्यांचा प्रथम पदव्युत्तर पदवीची संपादनूक (Performance) परीक्षा विभागाकडे आहे याबाबत खात्री करूनच नवीन PRN देण्यात यावा.

स्वायत्त संस्था / महाविद्यालय:-

स्वायत्त संस्था / महाविद्यालय ही सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी कायमस्वरूपी संलग्नित (Permanent Affiliated) असतात. त्यामुळे या महाविद्यालयात प्रथम पदवी किंवा प्रथम पदव्युत्तर पदवी मिळालेल्या विद्यार्थ्यांना संलग्नित महाविद्यालयातून द्वितीय पदवी किंवा द्वितीय पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांस प्रवेश देता येईल. त्याचप्रमाणे संलग्नित महाविद्यालयातून प्रथम पदवी अथवा प्रथम पदव्युत्तर पदवी प्राप्त विद्यार्थ्यांना स्वायत्त संस्था / महाविद्यालय येथे प्रवेशासाठी पात्र समजण्यात येईल. अभ्यासक्रमात काही बदल असल्यास समकक्षता (Equivalence Subjects) सदर विद्यार्थ्यांस द्यावे लागतील. या विषयांचे मूल्यमापन (Evaluation) महाविद्यालय स्तरावरच करण्यात यावे.

निकाल प्रक्रिया राबविताना प्रथम पदवीच्या किंवा प्रथम पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांच्या अंतिम वर्षाव्यतिरिक्त सर्व संपादनूक (Performance) आणि द्वितीय पदवी किंवा पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांचा अंतिम वर्षाची संपादनूक (Performance) विचारात घेऊन अंतिम निकाल किंवा अंतिम श्रेणी किंवा CGPA निश्चित होईल. त्याचप्रमाणे पदवी / पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांचे प्रमाणपत्र दिले जाईल.

या सर्व बाबींचा विचार करून द्वितीय पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी प्रवेशित संलग्नित महाविद्यालय /स्वायत्त महाविद्यालयाने प्रथम पदवी किंवा प्रथम पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमांची संपादनूक (Performance) वर्ग करणे अनिवार्य राहिल.

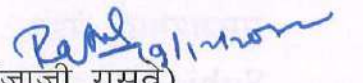
Ram Talwar

मार्गदर्शक तत्त्वे :-

१. द्वितीय पदवी किंवा द्वितीय पदव्युत्तर पदवी ही सुविधा सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालय / स्वायत्त संस्था आणि सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील विभागातून प्रथम पदवी किंवा प्रथम पदव्युत्तर पदवी घेतलेल्या विद्यार्थ्यांसाठीच लागू राहिल.
२. प्रथम पदवी किंवा प्रथम पदव्युत्तर पदवी प्राप्त झाल्यानंतर अधिकोत्तम ४ (चार) वर्षात सदर विद्यार्थ्यांने द्वितीय पदवी /द्वितीय पदव्युत्तर पदवीसाठी प्रवेश घेणे अनिवार्य राहिल.
३. परीक्षेसंबंधी सर्व नियम/ परिनियम /आदेश द्वितीय पदवी / द्वितीय पदव्युत्तर पदवी घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना लागू राहतील.
४. श्रेणी सुधार नियम परीक्षा विभागाच्या प्रचलित नियमानुसार लागू राहतील.
५. द्वितीय पदवी किंवा द्वितीय पदव्युत्तर परीक्षा अर्ज इतर सर्व परीक्षांच्या अर्जाप्रमाणे ऑनलाईन प्रणालीद्वारे स्विकारण्याबाबत संबंधित महाविद्यालयाने संबंधितांना अवगत करावे.
६. द्वितीय पदवी अथवा पदव्युत्तर पदवीसाठीच्या परीक्षा त्यांच्या इतर संबंधित नियमित अभ्यासक्रमाच्या परीक्षांबरोबरच घेतल्या जातील.

मा. प्राचार्य/संचालक, संलग्न/स्वायत्त महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त परिसंस्था यांना विनंती की, सदर परिपत्रकाचा आशय सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावा.

गणेशखिंड, पुणे - ४११००७)

(डॉ. मुंजाजी रासवे)
उपकुलसचिव

जा. क्र. :- सीबी/९२०)

दिनांक :- १९/१२/२०२२)

प्रत माहितीसाठी व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी:-

१. मा. अधिष्ठाता, सर्व विद्याशाखा, प्रस्तुत विद्यापीठ
२. मा. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ, प्रस्तुत विद्यापीठ
३. मा. प्राचार्य, सर्व संलग्न/स्वायत्त महाविद्यालये
४. मा. संचालक, सर्व मान्यताप्राप्त परिसंस्था,
५. मा. प्रमुख, विद्यापीठ उपकेंद्र : अहमदनगर, नाशिक.

मा. विद्यापरिषद ठराव क्र. - अ६ पीए/६/२०२२ दि. १७ ऑक्टोबर २०२२

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

गणेशखिंड, पुणे - ४११००७

Savitribai Phule Pune University

Ganeshkhind, Pune - 411007

स्वार्थत्याचा अमृत महोत्सव

दूरध्वनी क्रमांक : ०२०- २५६२११५६/५७/७९

Telephone : 020-25621156/57/79

ईमेल/ Email : boards@pun.unipune.ac.in

शैक्षणिक विभाग (मान्यता कक्ष)

Academic Section (Approval Cell)

वेबसाइट/ Website: www.unipune.ac.in

परिपत्रक क्र. १४/२०२३

विषय :- सर्व विद्याशाखांकरिता पदवी स्तरावर नव्याने व पदव्युत्तर पदवी स्तरावर सुधारित Cyber Security या वैकल्पिक अभ्यासक्रमाची अंमलबजावणी करणेबाबत....

विद्यापीठ अधिकार मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सर्व संबंधितांस या परिपत्रकाद्वारे कळविण्यात येते की, सर्व विद्याशाखांकरिता पदवी स्तरावर नव्याने व पदव्युत्तर पदवी स्तरावर सुधारित Cyber Security या ४ श्रेयांकाच्या वैकल्पिक अभ्यासक्रमास शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ पासून मान्यता देण्यात येत आहे.

सदरचा अभ्यासक्रम सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या www.unipune.ac.in या संकेतस्थळावर Syllabi या शीर्षकाखाली उपलब्ध आहे.

मा. विभागप्रमुख, विद्यापीठातील सर्व संबंधित विभाग, मा. प्राचार्य/मा. संचालक, सर्व संलग्न महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त परिसंस्था, यांना विनंती की, सदर परिपत्रकाचा आशय सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावा.

गणेशखिंड, पुणे-४११००७)

जावक क्र. सीबीएस/ 3E)

दिनांक : २०/०९/२०२३)

Rajul
20/09/2023

(डॉ. मुंजाजी रासवे)

उपकुलसचिव

प्रत माहितीसाठी व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी:-

- १) मा. अधिष्ठाता, सर्व विद्याशाखा, प्रस्तुत विद्यापीठ
- २) मा. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ, प्रस्तुत विद्यापीठ
- ३) मा. विभागप्रमुख/मा. प्राचार्य/मा. संचालक, सर्व संबंधित विद्यापीठ विभाग/सर्व संलग्न महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त परिसंस्था
- ४) सहायक कुलसचिव, शैक्षणिक पात्रता विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ
- ५) प्रमुख, विद्यापीठ उपकेंद्र : अहमदनगर, नाशिक

संदर्भ : वि.प.क्र.व ८ पीए/८/२०२२, दिनांक २० डिसेंबर, २०२२

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

गणेशखिंड, पुणे- ४११००७

Savitribai Phule Pune University

Ganeshkhind, Pune - 411007

स्वातंत्र्याचा अभूत महोत्सव

दूरध्वनी क्रमांक : ०२०- २५६२११५६/५७/७९
Telephone : 020-25621156/57/79 ईमेल/Email
:boards@pun.unipune.ac.in

शैक्षणिक विभाग (मान्यता कक्ष)
Academic Section (Approval Cell)
वेबसाइट/Website: www.unipune.ac.in

कालमयदिचे

परिपत्रक क्र. २२ / २०२३

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० ची यथायोग्य रितीने अंमलबजावणी करण्याकरिता आणि कामकाजात सुसुत्रता आणण्याकरिता सर्व संलग्न महाविद्यालये/मान्यता प्राप्त परिसंस्थांमध्ये एका अध्यापकाची 'समन्वयक' म्हणून नेमणूक करावी. तसेच सदर समन्वयकाचे नाव, पद, भ्रमणध्वनी क्रमांक, ई-मेल आयडी विद्यापीठास कळविणेबाबत यापूर्वी शैक्षणिक विभागाचे परिपत्रक क्र. २०५/२०२२, दि. १९.०७.२०२२ नुसार कळविण्यात आलेले आहे.

तसेच, महाराष्ट्र शासनाचे पत्र क्र. उशिंस-२०२३/टे.क्र.-३/रा.शै.धो./प्रशा-१ दि. १६ जानेवारी, २०२३ अन्वये राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० ची प्रभावी अंमलबजावणी करण्याकरिता संबंधित महाविद्यालयातील वरिष्ठ अध्यापकाची 'नोडल अधिकारी' म्हणून नेमणूक करण्याबाबत आदेश प्राप्त झाले आहेत.

सबब, मा. प्राचार्य/मा. संचालक सर्व संबंधित संलग्न महाविद्यालये/मान्यता प्राप्त परिसंस्था यांना कळविण्यात येते की, ज्या महाविद्यालय/मान्यता प्राप्त परिसंस्थेने अद्यापपर्यंत त्यांच्याकडील एका अध्यापकाची, राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० च्या अंमलबजावणीसाठी नेमणूक केलेली नाही. त्यांनी तातडीने कार्यवाही पूर्ण करून तशी माहिती महाविद्यालयाच्या लॉगईनमधून Online पध्दतीने न चुकता सादर करावी. सदरची माहिती शासनास तातडीने सादर करावयाची असल्याने प्रथम प्राधान्याने ही कार्यवाही पूर्ण करावी.

गणेशखिंड, पुणे- ४११००७
जा. क्र. :- सीबी/ ४९
दिनांक :- २४/०९/२०२३

(डॉ. मुंजाजी रासवे)
उपकुलसचिव

प्रत माहितीसाठी व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी:-

१. मा. प्राचार्य, सर्व संलग्न महाविद्यालये
२. मा. संचालक, सर्व मान्यता प्राप्त परिसंस्था

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

गणेशखिंड, पुणे - ४११००७

Savitribai Phule Pune University

Ganeshkhind, Pune - 411007

दूरध्वनी क्रमांक : ०२०- २५६२११५६/५७/७९

Telephone : 020-25621156/57/79

ईमेल/ Email : boards@pun.unipune.ac.in

स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

शैक्षणिक विभाग (मान्यता कक्ष)

Academic Section (Approval Cell)

वेबसाइट/ Website: www.unipune.ac.in

संदर्भ क्र : सीबीएस/१९५

दिनांक : २०.०४.२०२३

परिपत्रक क्र. ५८ / २०२३

विषय :- सर्व विद्याशाखांकरिता पर्यावरण शिक्षण (Environment Education) (4 Credits)
या पदवी स्तरावरील अनिवार्य सुधारित अभ्यासक्रमाबाबत...

विद्यापीठ अधिकार मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सर्व संबंधितांस या परिपत्रकाद्वारे कळविण्यात येते की, सर्व विद्याशाखांकरिता पर्यावरण शिक्षण (Environment Education) (4 Credits) या पदवी स्तरावरील सुधारित अनिवार्य अभ्यासक्रमास शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून मान्यता देण्यात येत आहे.

सदरचा अभ्यासक्रम सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या www.unipune.ac.in या संकेतस्थळावर Syllabi--- Revised Syllabus from the Academic Year 2023 (New Syllabus) या शीर्षकाखाली उपलब्ध आहे.

मा. विभागप्रमुख, विद्यापीठातील सर्व संबंधित विभाग, मा. प्राचार्य/मा. संचालक, सर्व संलग्न महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त परिसंस्था, यांना विनंती की, सदर परिपत्रकाचा आशय सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावा.

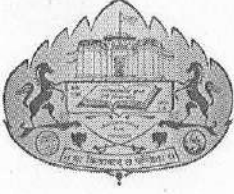
गणेशखिंड, पुणे-४११००७)
जावक क्र. सीबीएस/)
दिनांक :)

Rah 20/4/2023
(डॉ. मुंजाजी रासवे)
उपकुलसचिव

प्रत माहितीसाठी व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी:-

- १) मा. अधिष्ठाता, सर्व विद्याशाखा, प्रस्तुत विद्यापीठ
- २) मा. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ, प्रस्तुत विद्यापीठ
- ३) मा. विभागप्रमुख/मा. प्राचार्य/मा. संचालक, सर्व संबंधित विद्यापीठ विभाग/
सर्व संलग्न महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त परिसंस्था
- ४) सहायक कुलसचिव, शैक्षणिक पात्रता विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ
- ५) प्रमुख, विद्यापीठ उपकेंद्र : अहमदनगर, नाशिक

संदर्भ : वि.प.क्र.अ १७ पीए/१७/२०२२, दिनांक १६ मार्च, २०२३

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

गणेशखिंड, पुणे - ४११००७

Savitribai Phule Pune University

Ganeshkhind, Pune - 411007

दूरध्वनी क्रमांक : ०२०- २५६२११५६/५७/७९

Telephone : 020-25621156/57/79

ईमेल/ Email : boards@pun.unipune.ac.in

शैक्षणिक विभाग (मान्यता कक्ष)

Academic Section (Approval Cell)

वेबसाइट/ Website: www.unipune.ac.in

परिपत्रक क्र. ९५/२०२३

विषय:- राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण, २०२० अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने राज्यशासनाने गठीत केलेल्या सुकाणू समितीच्या शिफारशीनुसार पदवी अभ्यासक्रम आराखडा, श्रेयांक आराखडाबाबत सुधारित मार्गदर्शक सूचनांची शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून अंमलबजावणी करणेबाबत...

विद्यापीठ अधिकार मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार कळविण्यात येते की, विद्यापीठाने ८१/२०२३ अन्वये कला, वाणिज्य आणि विज्ञान शाखेतील पदवी अभ्यासक्रमांसाठी (AICTE, PCI, BCI, COA, NCTE इ. सारख्या नियामक संस्थांची मान्यता आवश्यक असलेले अभ्यासक्रम वगळून) शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून अंमलबजावणी करण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. या अनुषंगाने प्रथम वर्ष पदवी अभ्यासक्रमाचा आराखडा, क्रेडीट संरचना सोबत जोडल्याप्रमाणे निश्चित करण्यात आलेला आहे, त्यानुसार सर्व संबंधितांनी कार्यवाही करावी.

पुढे असेही कळविण्यात येते की, राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण, २०२० च्या अंमलबजावणी संदर्भात, केंद्र व राज्य सरकार यांचेकडून वेळोवेळी प्राप्त होणाऱ्या निर्देशांप्रमाणे स्वतंत्ररित्या कळविण्यात येईल.

मा. प्राचार्य, सर्व संलग्नित महाविद्यालये यांना विनंती की, सदर परिपत्रकाचा आशय सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावा आणि अंमलबजावणी करून अनुपालन अहवाल विद्यापीठास सादर करावा.

गणेशखिंड, पुणे - ४११००७)

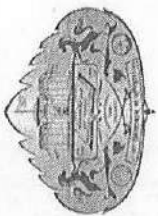
जा. क्र. :- सीबी/ ३०४)

दिनांक :- ३१/०५/२०२३)

Ramesh
21/5/2023
(डॉ. मुंजाजी रासवे)
उपकुलसचिव

प्रत माहितीसाठी व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी:-

१. मा. कुलसचिव, प्रस्तुत विद्यापीठ
२. मा. अधिष्ठाता, सर्व विद्याशाखा, प्रस्तुत विद्यापीठ
३. मा. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ, प्रस्तुत विद्यापीठ
४. मा. प्राचार्य, सर्व संलग्नित महाविद्यालये, प्रस्तुत विद्यापीठ
५. मा. उपकुलसचिव, शैक्षणिक प्रवेश विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ
६. मा. उपकुलसचिव, संलग्नता कक्ष, प्रस्तुत विद्यापीठ
७. सहायक कुलसचिव, शैक्षणिक पात्रता विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ

Credit Framework for Under Graduate (UG)

Level / Difficulty	Semester	Credits Related to Major					Minor	GE/OE	SEC	AEC	VEC	CC	Total
		Major Core	Major Elective	VSC	IKS	FP / OJT/ CEP							
Vertical (V)													
4.5 / 100	I	4 (T) + 2 (P)	0	2 (T)	2 (T)	V-6	0	2 (T) + 2 (P)	2 (T/P)	2 (T)	2	22	
	II	4 (T) + 2 (P)	0	2 (P)	0	0	2 (T)	2 (T) + 2 (P)	2 (T/P)	2 (T)	2	22	
Exit option: Award of UG Certificate in Major with 44 credits and an additional 4 credits core NSQF course/ Internship OR Continue with Major and Minor													
5.0 / 200	III	6 (T) + 2 (P)	0	2 (T)	0	2 (FP)	2 (T)+2(P)	2 (T)	0	2	0	22	
	IV	6 (T) + 2 (P)	0	0	0	2 (CEP)	2 (T)+2(P)	2 (P)	2 (T/P)	2	0	22	
Exit option: Award of UG Diploma in Major and Minor with 88 credits and an additional 4 credits core NSQF course/ Internship OR Continue with Major and Minor													
5.5 / 300	V	6 (T) + 4 (P)	2 (T) + 2 (T/P)	2 (P)	0	2 (FP/CEP)	2 (T)+2(P)	0	0	0	0	22	
	VI	6 (T) + 4 (P)	2 (T) + 2 (T/P)	0	0	4 (OJT)	2 (T)+2(P)	0	0	0	0	22	
Total 3 Years 48 8 8 2 10 18 6 8 4 8 132													
Exit option: Award of UG Degree in Major with 132 credits OR Continue with Major and Minor													
6.0 / 400	VII	6 (T) + 4 (P)	2 (T) + 2 (T/P)	0	0	4 (RP)	4(RM)(T)	0	0	0	0	22	
	VIII	6 (T) + 4 (P)	2 (T) + 2 (T/P)	0	0	8 (RP)	0	0	0	0	0	22	
Total 4 Years 68 16 8 2 22 22 6 8 4 8 176													
Four Year UG Honours with Research Degree in Major and Minor with 176 credits													
OR													
6.0 / 400	VII	10(T) + 4(P)	2 (T) + 2 (T/P)	0	0	0	4 (RM)	0	0	0	0	22	
	VIII	10(T) + 4(P)	2 (T) + 2 (T/P)	0	0	4 (OJT)	0	0	0	0	0	22	
Total 4 Years 76 16 8 2 14 22 6 8 4 8 176													
Four Year UG Honours Degree in Major and Minor with 176 credits													

Handwritten signature/initials

Savitribai Phule Pune University, Pune

सवित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

Notes

Abbreviation: VSC: Vocational Skill Course, IKS: Indian Knowledge System, FP: Field Project, OJT: On Job Training, CEP: Community Engagement and Service, GE/OE: Generic Elective / Open Elective, SEC: Skill Enhancement Course, AEC: Ability Enhancement Course, VEC: Value Education Course, CC: Cocurricular Courses, RP: Research Project, RM: Research Methodology T – Theory, P – Practical

1. VSC, IKS, FP/OJT/CEP should be related to the Major subject
2. The Minor subject may be from the different disciplines of the same faculty of Major (Core) or they can be from different faculty altogether.
3. OE is to be chosen compulsorily from faculty other than that of the Major.
4. SEC to be selected from the basket of Skill Courses approved by university.
5. Wherever require the BOS can choose theory or practical course as per the need and within the given structure.
6. As per Maharashtra Government Resolution, the affiliated colleges conducting 3-year UG degree programme will seek permission to commence fourth year UG programme as extension by following the prevailing statutory procedures. However, Colleges already having permission and recognition for the PG degree programme along with UG degree programme in the same Major shall be automatically allowed to continue PG degree programme and conduct the fourth year of UG Honors Degree programme without undergoing any additional procedures. Similarly, the colleges with approved PG programme and Ph.D. Research Centre shall be automatically allowed to continue PG Degree programme and start the fourth year of UG Honors with Research Degree programme without undergoing any additional procedures. For students of colleges running only three-year UG Degree Programme, the University shall evolve suitable mechanisms for admission to fourth-year honours program in other Colleges.
7. Frame each course having even number of credits such as 2 or 4 credit.
8. For the award of Minor degree, the student shall declare the choice of the minor stream at the end of the second semester, after exploring various courses.
9. This UG credit structure is applicable for all the programme across all faculties, except the programmes required approval from apex bodies like AICTE, PCI, BCI, COA, NCTE, etc.

20/11/2022